

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ
ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ
„Регионална и селищна политика“

НАСОКИ НА ККФ

ОТНОСНО ТРЕТИРАНЕТО НА ПОДПОМАГАНЕТО ОТ ЕС СЪС ЗАДНА ДАТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2007—2013 Г.

ЗАБЕЛЕЖКА ЗА НЕПОЕМАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ:

„Настоящият документ е изготвен от службите на Комисията. Въз основа на приложимото законодателство на ЕС той предоставя експертни насоки на вниманието на публичните органи, експертите, бенефициерите или потенциалните бенефициери, както и на други структури, ангажирани с мониторинга, контрола или изпълнението на политиката на сближаване, относно начина на тълкуване и прилагане на правилата на ЕС в тази област. Целта му е да предложи разяснения и тълкувания на горепосочените правила от страна на службите на Комисията, за да се улесни изпълнението на оперативните програми и да се насърчат добрите практики. Настоящите насоки не засягат тълкуванията на Съда и Общия съд, нито бъдещата практика на Комисията за вземане на решения.“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Отпускането на подпомагане със задна дата представлява случай, при който управляващият орган отпуска подпомагане от ЕС на операция, по която вече са правени разходи от национални източници или която е вече изпълнена преди подаването на официално заявление за подпомагане от ЕС или преди отпускането на това подпомагане — по-нататък „подпомагане от ЕС със задна дата“.
2. Комисията не подкрепя отпускането на подпомагане със задна дата, тъй като рисковете при него са големи, както е обяснено по-долу. Настоящите насоки имат за цел да изброят правилата, на които управляващите органи следва да обърнат специално внимание, в случай че включат операции със задна дата в оперативните си програми.
3. Подпомагането от ЕС със задна дата следва да се разграничава ясно от „претоварването“ на програмата, т.е. разработените с оглед на програмата проекти са на стойност, която превишава обема на финансовите средства по програмата. Когато прибъгват до претоварване на програмата¹, държавите членки избират, разработват и изпълняват допълнителни проекти, като още от самото начало ги съобразяват с изискванията на оперативната програма. Службите на Комисията в няколко случая насърчиха управляващите органи да обмислят възможността за претоварване на програмите с цел да използват максимално структурните фондове и Кохезионния фонд, тъй като за разлика от финансирането със задна дата тази практика не е свързана със същото ниво на риск и същите недостатъци.

II. ПОЗИЦИЯ НА КОМИСИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПОДПОМАГАНЕТО ОТ ЕС СЪС ЗАДНА ДАТА

4. Въпреки че не съществува изрична разпоредба, която да забранява подпомагането от ЕС със задна дата, Комисията не препоръчва тази практика. Операциите, които се подбират за съфинансиране със задна дата, често са започнати или изпълнени без да имат изрична връзка с целите на дадена програма и конкретните правни изисквания, с които е обвързано подпомагането от ЕС. Поради това при тях има голям риск от неспазване на приложимите национални правила и правилата на Съюза. Държавите членки следва да бъдат наясно, че има голям риск пред Комисията да се декларират недопустими разходи и оттам да произтекат евентуални последици за тях.
5. В случай че управляващите органи решат да използват финансиране със задна дата те са длъжни да гарантират, че финансираните от фондовете операции отговарят на разпоредбите на Договора и на приетите на основание на него актове (член 9, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1083/2006), че операциите се избират за финансиране в съответствие с критериите, приложими за оперативната програма, и че са в съответствие с приложимите правила на Съюза и на приложимите национални правила по време на целия период на изпълнението си (член 60, буква а) от Регламент (ЕО) № 1083/2006). От управляващия орган се изисква преди да вземе решение да подкрепи тези операции в рамките на дадена оперативна

---

¹ Използва се обикновено във връзка с предоставянето на обществени услуги или инфраструктура, когато търсенето на услуги/стоки е известно и националните нужди и инвестиционни програми евентуално надвишават обема на подкрепяните от ЕС програми.

програма да определи дали те съответстват напълно на всички законодателни разпоредби.

III. РИСКОВЕ ПРИ ПОДПОМАГАНЕТО ОТ ЕС СЪС ЗАДНА ДАТА

6. От управляващия орган и — в рамките на техните отговорности — от сертифициращия и одитиращия орган се изисква да проверят дали операциите със задна дата отговарят на **всички приложими правила**.
7. Поради естеството на операциите със задна дата при тях следва да се обърне специално внимание на спазването на следните правила:

а) Правила за допустимост на разходите:

- В съответствие с член 56, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 началната дата за допустимостта на разходите през периода 2007—2013 г. е датата на представяне на оперативните програми в Комисията или 1 януари 2007 г., като се взема по-ранната от двете дати. Поради това всякакви разходи, платени от бенефициера преди началната дата за допустимостта на разходите, са недопустими.
- Операциите, които са завършени² преди началната дата за допустимостта на разходите, не са допустими (член 56, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006).
- Когато при преразглеждането на оперативна програма, посочено в член 33 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, се добавя нова категория разход, посочен в таблица 1 от част А от приложение II към Регламент (ЕО) № 1828/2006, всеки разход, попадащ в тази категория, е допустим от датата на представянето в Комисията на молбата за преразглеждане на оперативната програма.

б) Критерии за подбор, определени от мониторинговия комитет:

- Разходите са допустими, само когато са направени за операции, за които въз основа на критериите, определени от мониторинговия комитет, решение е взел управляващият орган на съответната оперативна програма или отговорност за това решение носи той. От управляващия орган се изисква да гарантира, че операцията е избрана в съответствие с

---

² За определение на „завършена операция“ вж. член 88, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 и Насоки на ККФ относно частичното приключване (COCOF 08/0043/03-EN, стр. 3):

„Съгласно член 88, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, изменен, „(...)една операция се счита за завършена, когато дейностите по нея са били действително извършени и за която са били платени всички разходи на бенефициерите, както и съответния публичен принос“.

Следователно една операция може да се счита за завършена, ако са изпълнени кумулативно следните три критерия:

- дейностите са действително извършени (за завършването на операцията не са необходими други дейности);
- всички разходи на бенефициерите са платени (от страна на бенефициера няма да бъдат правени други плащания);
- публичният принос е платен на бенефициера (на бенефициера няма да се правят други плащания).“

приложимите критерии за подбор. Като общо правило приложимите критерии за подбор са критериите в сила към момента, в който операцията е избрана за подпомагане от ЕС.

в) Правила на Съюза и национални правила, включително спазване на:

- i. Правила за обществените поръчки;
- ii. Правила за държавните помощи, включително стимулиращ ефект на помощта;
- iii. Правила във връзка с околната среда, правила срещу дискриминацията, включително относно достъпността и принципите за равнопоставеност на половете;
- iv. Правила във връзка с информацията и публичността;
- v. Изисквания във връзка с наличието на документи: задължение за съхраняване на документите за срок от 3 години след приключването в съответствие с член 90 от Регламент (ЕО) № 1083/2006;
- vi. Правила във връзка с проектите, генериращи приходи (член 55 от Регламент (ЕО) № 1083/2006);
- vii. Правила във връзка с дълготрайността на операциите (член 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006);
- viii. Национални правни актове или стратегически/програмни документи (НСРР, конкретни разпоредби от програмите), в които са определени конкретни изисквания за подпомагането от ЕС;
- ix. Разпоредбите на член 13, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1828/2006, които изискват способност липсата на двойно финансиране³ да бъде доказана във всеки един момент.

Специфичните условия на подпомагането от ЕС във връзка с информацията и публичността трябва да бъдат изпълнени от деня на избирането на операцията за подпомагане от ЕС.

г) Процедури за финансово управление и контрол, включително необходимост да бъдат спазвани:

- i. Изискванията за одитна следа;
- ii. Член 60, буква б) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 и членове 13—17 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 относно проверките от страна на управляващия орган по декларираните разходи, включително по проверките на място;
- iii. Член 62 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 относно независимия одит.

Управляващият орган трябва да гарантира, че са изпълнени всички приложими разпоредби и условия за съфинансирането на операции със задна дата и че бенефициерите (а където е приложимо, и крайните

---

³ Съгласно член 13, параграф 2 проверките от управляващия орган включват процедури, предназначени за избягване на двойното финансиране на разходите от други програми на Общността или от национални програми и за други програмни периоди. Опитът дотук е показал, че в някои случаи операции, които са започнали в рамките на национална програма, се избират за подпомагане от ЕС, но същевременно остават и в рамките на националната програма. Поради това управляващите органи трябва да гарантират, че едни и същи разходи за една и съща операция не се удостоверяват и възстановяват два пъти — веднъж в рамките на националната/регионалната програма и втори път в рамките на програмата по структурните фондове/Кохезионния фонд.

получатели) са наясно с подпомагането от ЕС още от момента, в който съответната операция е избрана за него. Съответните операции следва да се разглеждат за подпомагане от ЕС само след като управляващият орган надлежно е проверил съответствието им с горните разпоредби. Управляващият орган следва да гарантира съответните управленски проверки на операциите, като отчита специфичните рискове, свързани с тях. За тази цел управляващият орган може да реши в интерес на добрата практика да си сътрудничи тясно с националните одитиращи органи в проследяването на операциите със задна дата, да осигури лесното им идентифициране и да информира изрично одитиращия орган за тяхното съществуване и за мащабите им.

Преди да удостовери разходите във връзка с тези операции пред Комисията сертифициращият орган следва в съответствие с член 61, буква б), подточка ii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 да провери дали декларираните разходи отговарят на приложимите правила на Съюза и на приложимите национални правила и дали са направени във връзка с избраните за финансиране операции в съответствие с критериите на програмата и в съответствие с правилата на Съюза и националните правила.

Комисията ще третира всяка операция, която не отговаря на приложимите правила, като нередовна и ще предприеме съответните финансови корекции.